

УДК 37.091.3:7

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1\(43\)-2501-2512](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1(43)-2501-2512)

Піддубна Оксана Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри образотворчого мистецтва, Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир, <https://orcid.org/0000-0002-5937-0677>

Максимчук Анатолій Петрович старший викладач кафедри образотворчого мистецтва, Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир, <https://orcid.org/0000-0001-8588-0999>

ТРАНСФОРМАЦІЯ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ: НОВІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ЖИВОПИСУ, РИСУНКА І КОМПОЗИЦІЇ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Анотація. У статті обґрунтовано необхідність трансформації мистецької освіти у закладах вищої освіти шляхом модернізації традиційних підходів до викладання живопису, рисунка і композиції з урахуванням компетентнісної парадигми, міждисциплінарної інтеграції та викликів цифрового середовища. Акцентовано, що поєднання академічних принципів художньої підготовки з цифровими технологіями є передумовою формування візуальної грамотності, креативного мислення та професійної мобільності майбутніх фахівців мистецького профілю.

Проаналізовано сучасні методи навчання, які інтегрують традиційні художні практики з використанням цифрових інструментів, зокрема графічних редакторів, 3D-моделей, технологій доповненої реальності, онлайн-платформ і віртуальних музеїв. Окрему увагу приділено інноваційним формам організації освітнього процесу у вищій школі: проєктно-тематичному навчанню, методу візуальних щоденників, сторібордингу, цифровому живопису, майстер-класам і демонстраціям, рефлексивно-аналітичним практикам (art critique) та проблемно-пошуковим завданням, що сприяють розвитку візуально-просторового мислення, творчої ініціативи, рефлексії та самостійності здобувачів вищої освіти.

Визначено педагогічні умови ефективної реалізації оновленого змісту мистецької освіти, серед яких: сучасне матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу, готовність викладачів до використання цифрових інструментів, інтеграція міждисциплінарного навчального матеріалу,

застосування проєктних і дослідницьких методів, створення мотиваційного та інклюзивного освітнього середовища. Окреслено напрями модернізації професійної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва з урахуванням вимог сучасної вищої освіти та цифрових трансформацій, зокрема через опанування сучасних програмних засобів.

Зроблено висновок, що інтеграція традиційних художніх технік із цифровими технологіями створює педагогічні умови для формування цілісної художньо-професійної компетентності, розвитку творчого потенціалу здобувачів вищої освіти та підвищення якості мистецької освіти. Практична значущість дослідження полягає у можливості використання запропонованих методів у фаховій підготовці майбутніх учителів мистецтва та викладачів мистецьких дисциплін у закладах вищої освіти.

Ключові слова: мистецька освіта, цифрове середовище, живопис, рисунок, композиція, візуальна грамотність, інноваційні методи навчання, заклади вищої освіти.

Poddubna Oksana Mykhailivna PhD in Pedagogy, Associate Professor, Head of the Department of Fine Arts and Design, Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, <https://orcid.org/0000-0002-5937-0677>

Maksymchuk Anatolii Petrovych Senior Lecturer, Department of Fine Arts and Design, Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, <https://orcid.org/0000-0001-8588-0999>.

TRANSFORMATION OF ART EDUCATION: NEW METHODS OF TEACHING PAINTING, DRAWING, AND COMPOSITION FOR HIGHER EDUCATION STUDENTS IN A DIGITAL ENVIRONMENT

Abstract. The article substantiates the necessity of transforming art education in higher education institutions through the modernization of traditional approaches to teaching painting, drawing, and composition, taking into account the competency-based paradigm, interdisciplinary integration, and the challenges of the digital environment. It is emphasized that the combination of academic principles of artistic training with digital technologies is a prerequisite for the formation of visual literacy, creative thinking, and professional mobility of future art specialists.

The study analyzes modern teaching methods that integrate traditional artistic practices with the use of digital tools, including graphic editors, 3D models, augmented reality technologies, online platforms, and virtual museums. Particular attention is paid to innovative forms of organizing the educational

process in higher education, such as project-based thematic learning, the method of visual journals, storyboarding, digital painting, workshops and demonstrations, reflective-analytical practices (art critique), and problem-based tasks that contribute to the development of visual-spatial thinking, creative initiative, reflection, and autonomy of higher education students.

Pedagogical conditions for the effective implementation of the updated content of art education are identified, including modern material and technical support of the educational process, teachers' readiness to use digital tools, integration of interdisciplinary educational content, application of project-based and research methods, and the creation of a motivational and inclusive educational environment. The directions for modernizing the professional training of future art teachers are outlined, taking into account the requirements of contemporary higher education and digital transformations, in particular through mastering modern software tools and engaging in professional communities.

It is concluded that the integration of traditional artistic techniques with digital technologies creates pedagogical conditions for the formation of holistic artistic and professional competence, the development of the creative potential of higher education students, and the overall improvement of the quality of art education. The practical significance of the study lies in the possibility of using the proposed methods in the professional training of future art teachers and instructors of art disciplines in higher education institutions.

Keywords: art education; digital environment; painting; drawing; composition; visual literacy; innovative teaching methods; higher education institutions.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку вищої освіти в Україні характеризується інтенсифікацією процесів цифровізації, інтеграцією у європейський освітній простір та впровадженням компетентнісної парадигми навчання, що зумовлює необхідність оновлення змісту і технологій професійної підготовки фахівців мистецького профілю. У цьому контексті особливої актуальності набуває проблема модернізації викладання живопису, рисунка і композиції у закладах вищої освіти.

Живопис, рисунок і композиція виступають базовими дисциплінами художньо-педагогічної підготовки, оскільки забезпечують формування візуально-просторового мислення, художньо-естетичної культури, професійних умінь і навичок, а також індивідуального стилю майбутнього фахівця. Водночас домінування репродуктивних методів навчання та орієнтація виключно на академічні канони обмежують потенціал творчого самовираження здобувачів вищої освіти й не повною мірою відповідають сучасним соціокультурним запитам і вимогам цифрового середовища.

Цифрова трансформація освіти відкриває нові можливості для інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій у мистецьку підготовку, зокрема шляхом використання графічних планшетів, програм цифрового живопису, 3D-моделювання, доповненої реальності, онлайн-платформ та віртуальних музеїв.

У зв'язку з цим актуалізується потреба у розробці та впровадженні інноваційних методів викладання живопису, рисунка і композиції, спрямованих на формування візуальної грамотності, креативного мислення та професійної мобільності здобувачів вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних наукових дослідженнях простежується стійка тенденція до осмислення цифрової трансформації мистецтва та її впливу на зміст і методи мистецької освіти. Так, у праці О. Піддубної, Н. Суханової та Т. Дюкареєва акцентовано, що цифрові технології змінюють саму природу художньої практики, формуючи нові форми візуальної комунікації та інтерактивні формати мистецтва, що потребує педагогічної адаптації у вищій школі [1, С.110-112].

Дослідження О. Кім, О. Піддубної та Л. Корницької доводить актуальність синтезу традиційних художніх технік і сучасних медіа як провідної тенденції розвитку мистецтва ХХІ століття, що корелює з необхідністю інтеграції академічної школи з цифровими інструментами у процесі викладання живопису, рисунка і композиції [2, С. 45-47].

У статті Т. Петухової, І. Луценко та О. Піддубної підкреслено експериментальний характер сучасного живопису, його технологічну гнучкість і відкритість до нових форм, що обґрунтовує доцільність використання проєктно-тематичних, дослідницьких та цифрових методів навчання у підготовці майбутніх фахівців мистецького профілю [3, С. 2663-2668].

Підкреслюючи, що традиційні категорії рисунка, графіки та композиції в ХХІ столітті набувають оновленого змісту як універсальні засоби мислення і комунікації, автори О. Піддубна, Г. Куниця, О. Гаврош доводять необхідність модернізації змісту мистецької освіти у вищій школі та впровадження цифрових і міждисциплінарних підходів до викладання цих дисциплін [4, С. 108-111].

Водночас аналіз наукових джерел засвідчує недостатню розробленість методичних аспектів викладання живопису, рисунка і композиції у вищій школі з урахуванням потенціалу цифрового середовища, що зумовлює необхідність подальших досліджень у цьому напрямі.

Мета статті полягає в теоретичному аналізі сучасних тенденцій трансформації мистецької освіти та обґрунтуванні інноваційних методів викладання живопису, рисунка і композиції для здобувачів вищої освіти в умовах цифрового середовища.

Завдання дослідження: проаналізувати теоретико-методологічні засади модернізації мистецької освіти у вищій школі; систематизувати інноваційні методи викладання живопису, рисунка і композиції; визначити педагогічні умови ефективної інтеграції цифрових технологій у мистецьку підготовку; розробити практичні рекомендації для викладачів мистецьких дисциплін.

Виклад основного матеріалу. Трансформація мистецької освіти у вищій школі детермінується сукупністю соціокультурних, педагогічних і технологічних чинників, що істотно впливають на зміст, форми та методи професійної підготовки фахівців мистецького профілю. Глобалізаційні процеси, цифровізація освітнього простору, розвиток креативних індустрій та посилення ролі візуальної комунікації в сучасному суспільстві актуалізують потребу у формуванні візуально грамотного, технологічно мобільного та креативно орієнтованого фахівця.

У цьому контексті живопис, рисунок і композиція набувають інтегративного характеру, поєднуючи традиційні академічні принципи (лінія, форма, пропорції, колір, композиційна організація) з цифровими інструментами візуалізації, графічного дизайну та медіамистецтва. Формується нове освітнє поняття – візуальна грамотність, що передбачає здатність до створення, аналізу, інтерпретації та критичної оцінки візуальних образів у цифровому середовищі.

Традиційна система викладання образотворчого мистецтва у закладах вищої освіти ґрунтувалася переважно на репродуктивних методах навчання, наслідуванні зразків і домінуванні академічних канонів, що, з одного боку, забезпечувало ґрунтовну технічну підготовку майбутніх фахівців, а з іншого – обмежувало розвиток їхньої творчої ініціативи, індивідуального стилю та критичного мислення. За сучасних освітніх умов актуалізується потреба переходу до діяльнісних, проєктних і дослідницьких форм навчання, орієнтованих на активну позицію здобувача вищої освіти, розвиток рефлексивних умінь, самостійності та відповідальності за результати художньо-творчої діяльності.

Вагомим чинником трансформації мистецької освіти у вищій школі є цифровізація освітнього простору. Використання інформаційно-комунікаційних технологій, онлайн-платформ, цифрових ресурсів і віртуальних музеїв істотно розширює доступ студентів до художніх зразків світової культури, сприяє індивідуалізації освітньої траєкторії та створює умови для міжкультурної комунікації. У цьому контексті формується нове науково-педагогічне поняття – «візуальна грамотність», що передбачає здатність не лише створювати візуальні образи, а й аналізувати, інтерпретувати та критично оцінювати візуальну інформацію в цифровому середовищі.

У сучасних наукових дослідженнях з педагогіки мистецтва акцентується необхідність поєднання класичних художніх технік із цифровими інструментами, що розширює можливості візуальної комунікації та сприяє формуванню сучасної художньої мови. Таке поєднання дозволяє зберегти фундаментальні принципи академічної школи (лінія, форма, пропорції, колір, композиційна організація), водночас інтегруючи їх у контекст нових медіа, графічного дизайну, анімації та візуального сторітелінгу.

Отже, трансформація мистецької освіти у вищій школі передбачає не відмову від традицій, а їх науково обґрунтовану інтеграцію з інноваційними підходами, спрямовану на формування цілісної, компетентної та креативно орієнтованої особистості майбутнього фахівця. У цьому процесі принципово важливим є забезпечення балансу між збереженням національних художніх традицій і відкритістю до світових тенденцій розвитку мистецтва та освіти.

Викладання живопису в умовах цифрового середовища у закладах вищої освіти орієнтується на розвиток індивідуального стилю здобувача освіти, експериментування з матеріалами та техніками, а також формування емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва. Пріоритетним є створення освітнього середовища, у якому студент виступає активним суб'єктом творчого процесу, а викладач – фасилітатором і наставником. Такий підхід сприяє підвищенню внутрішньої мотивації до навчання, формуванню впевненості у власних художніх можливостях і розвитку здатності до самовираження в умовах поєднання традиційних і цифрових художніх практик [5].

Серед ефективних інноваційних методів викладання живопису для здобувачів вищої освіти в умовах цифрового середовища доцільно виокремити такі: проєктно-тематичний метод, метод візуальних щоденників, метод цифрового живопису, метод майстер-класів і демонстрацій, рефлексивно-діалогічний метод. Зазначені підходи орієнтовані на поєднання академічних традицій із цифровими технологіями та спрямовані на формування професійних і креативних компетентностей майбутніх фахівців мистецького профілю.

Проєктно-тематичний метод передбачає створення художніх робіт у межах міждисциплінарних тем (наприклад, «Екологія в мистецтві», «Культурна ідентичність регіону», «Образ міста майбутнього»), що інтегрують знання з історії мистецтва, культурології, дизайну, філософії та медіаосвіти. Здобувачі вищої освіти проходять усі етапи проєктної діяльності: від концептуалізації ідеї, добору візуальних референсів та аналізу аналогів до ескізування, вибору техніки виконання й презентації результатів. Такий підхід сприяє розвитку навичок планування, проєктного

мислення, відповідальності за кінцевий продукт і вміння професійно презентувати власну художньо-творчу роботу.

Метод візуальних щоденників (sketchbook journal) орієнтований на розвиток спостережливості, рефлексії та системності у творчій діяльності. Здобувачі освіти фіксують у візуальному щоденнику власні ідеї, емоційні стани, результати спостережень за природним і урбаністичним середовищем, експериментують із кольором, фактурою та композиційними рішеннями. Регулярна робота з візуальним щоденником формує навички безперервної творчої практики, розвиває образне мислення та забезпечує можливість відстеження індивідуальної динаміки професійного зростання студента.

Метод цифрового живопису передбачає використання графічних планшетів і програмних засобів (Adobe Photoshop, Procreate, Krita тощо) для створення, редагування та візуальної трансформації зображень. Цифровий живопис відкриває можливості роботи з шарами, корекції кольору, використання віртуальних пензлів і текстур, що істотно розширює технічний арсенал здобувачів вищої освіти. Важливою перевагою є можливість оперативного внесення змін, багаторазового експериментування без ризику пошкодження роботи, а також поєднання цифрових і традиційних технік (наприклад, зацифрування акварельних або графічних ескізів для подальшої цифрової обробки).

Метод майстер-класів і демонстрацій передбачає організацію короткотривалих тематичних занять у форматі офлайн або онлайн, що дає змогу здобувачам освіти ознайомитися з різними художніми техніками (акварельний розмив, монотипія, ліногравюра, змішані техніки) та авторськими способами сучасних митців. Демонстрація процесу створення роботи в режимі реального часу сприяє кращому розумінню послідовності дій, технологічних прийомів і творчих рішень, а також забезпечує можливість інтерактивної взаємодії між викладачем і студентами.

Рефлексивно-діалогічний метод реалізується у формі колективних переглядів і обговорень (art critique), під час яких здобувачі вищої освіти здійснюють аналіз композиційної організації, колористичних рішень, емоційно-смыслового наповнення творів і висловлюють аргументовані оцінні судження. Така практика сприяє формуванню навичок конструктивної критики, розвитку комунікативної компетентності, вміння аргументувати власну позицію та адекватно сприймати професійний зворотний зв'язок.

Застосування цифрових інструментів у викладанні живопису у вищій школі не лише підвищує навчальну мотивацію здобувачів освіти, а й істотно розширює спектр художніх технік, забезпечуючи інтеграцію традиційного живопису з елементами графічного дизайну, анімації та візуального

сторітелінгу. У поєднанні з проєктними та рефлексивними методами це створює педагогічні умови для формування цілісної художньо-професійної компетентності майбутніх фахівців у контексті трансформації сучасної мистецької освіти.

Рисунок є базовою дисципліною художньо-професійної підготовки у закладах вищої освіти, що формує візуально-просторове мислення, спостережливість та технічні навички, необхідні для подальшого опанування живопису й композиції. У сучасних освітніх умовах навчання рисунка має бути спрямоване не лише на відтворення зовнішньої форми об'єкта, а й на розвиток аналітичного мислення, уміння бачити його конструктивну основу, пропорційні співвідношення, об'ємно-просторову організацію та взаємодію зі світлотінню. Актуальна освітня практика у вищій школі передбачає поєднання академічних принципів рисунка з цифровими інструментами та інтерактивними методами навчання, що забезпечує індивідуалізацію освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти [6].

Серед інноваційних підходів до навчання рисунка у вищій школі доцільно виокремити наступні: використанням цифрових туторіалів і відеоінструкцій, візуальний аналіз з використанням 3D-моделей, поєднанням традиційного рисунка і цифрових елементів, технології доповненої реальності, проблемно-пошуковий.

Поетапне навчання з використанням цифрових туторіалів і відеоінструкцій передбачає структуроване опанування навичок рисунка від простих геометричних форм до складних об'єктів і композицій. Здобувачі вищої освіти працюють за принципом «від загального до часткового»: послідовно вивчають геометричні тіла, предмети побуту, натюрморти, архітектурні форми та фігуру людини. Використання відеоінструкцій забезпечує можливість багаторазового перегляду етапів побудови зображення, зосередження на складних моментах і роботи у власному темпі, що сприяє індивідуалізації навчання. Наприклад, під час вивчення теми «Побудова куба в перспективі» студенти можуть опрацьовувати короткі відеоуроки з покроковою демонстрацією побудови та одразу відпрацьовувати навички у традиційному альбомі або на графічному планшеті.

Метод візуального аналізу з використанням 3D-моделей передбачає дослідження форми, пропорцій і перспективних скорочень за допомогою тривимірних цифрових моделей, що обертаються у віртуальному просторі. Це дозволяє здобувачам освіти розглядати об'єкт із різних ракурсів, аналізувати його конструктивну будову та взаємозв'язок частин. Наприклад, під час вивчення анатомічної будови черепа можуть використовуватися 3D-моделі, які дають змогу візуалізувати внутрішню структуру та зрозуміти закономірності розташування основних форм.

Такий підхід сприяє глибшому засвоєнню матеріалу та зменшенню кількості типових помилок у пропорціях.

Інтерактивні вправи з поєднанням традиційного рисунка і цифрових елементів передбачають використання цифрових інструментів аналізу власних робіт: накладання сіток перспективи, роботи з шарами, прозорих шаблонів і цифрових маркерів. Наприклад, здобувач освіти може сфотографувати власний рисунок, завантажити його у графічний редактор і накласти перспективну сітку для перевірки правильності побудови. Робота з шарами дозволяє поетапно виділяти конструктивні лінії, контури та тональні плями, що сприяє усвідомленню логіки побудови зображення й розвитку самоконтролю.

Використання доповненої реальності (AR) у навчанні рисунка відкривають нові можливості для вивчення анатомії, перспективи та світлотіньових закономірностей. За допомогою спеціалізованих мобільних застосунків здобувачі вищої освіти можуть проєктувати віртуальні об'єкти у реальний простір і виконувати рисунки з натури в інтерактивному форматі. Наприклад, під час вивчення теми «Рисунок фігури людини» можуть використовуватися AR-моделі, що демонструють рухи тіла та зміну пропорцій у різних позах. Це сприяє глибшому розумінню просторових закономірностей і розвитку навичок спостереження.

Проблемно-пошуковий метод у навчанні рисунка передбачає постановку перед здобувачами освіти творчих завдань із відкритим результатом, які потребують самостійного пошуку композиційних і конструктивних рішень. Наприклад, завдання «Зобразити об'єкт із незвичного ракурсу» або «Передати об'єм виключно лінійними засобами» стимулюють експериментування з формою та розвиток креативного мислення. Такий підхід формує вміння аналізувати власні помилки, здійснювати саморефлексію та знаходити індивідуальні способи їх подолання.

Отже, інноваційні підходи до навчання рисунка у вищій школі сприяють поєднанню академічної ґрунтовності з гнучкістю та технологічністю освітнього процесу. Використання цифрових туторіалів, 3D-моделей, AR-технологій та інтерактивних вправ дозволяє підвищити якість навчання, індивідуалізувати освітню траєкторію здобувачів вищої освіти й створити педагогічні умови для формування сучасної художньо-професійної компетентності в контексті трансформації мистецької освіти.

Композиція є ключовим компонентом художньо-професійної підготовки у закладах вищої освіти, оскільки визначає принципи організації візуального простору, логіку розміщення елементів і рівень виразності художнього твору. У сучасних освітніх умовах навчання композиції має бути спрямоване не лише на засвоєння формальних закономірностей

(баланс, ритм, симетрія, асиметрія, домінанта), а й на розвиток візуального мислення, здатності до проєктування, прогнозування художнього результату та творчого експериментування. Актуальна освітня практика у вищій школі потребує поєднання традиційних методів навчання композиції з цифровими інструментами та проєктною діяльністю, що забезпечує формування сучасної композиційної культури майбутніх фахівців мистецького профілю [7]. Серед найбільш ефективних сучасних методів викладання композиції у вищій школі доцільно виокремити: метод сторібордингу, метод проєктної діяльності, метод цифрові симулятори, метод візуальних карт, метод рефлексивно-аналітичний.

Метод сторібордингу передбачає поетапне планування композиційного рішення у вигляді серії ескізів, що відображають послідовність візуальних образів і логіку розвитку сюжету. Він широко використовується в ілюстрації, анімації, кіномистецтві та графічному дизайні, але є надзвичайно ефективним і в освітній практиці. Здобувачі вищої освіти створюють серію мініатюрних ескізів (thumbnail sketches), у яких експериментують із різними варіантами розміщення об'єктів, ракурсами, ритмом і світлотіннювою організацією простору. Наприклад, під час виконання завдання «Історія в п'яти візуальних кадрах» студенти розробляють сторіборд, у якому кожен кадр відображає ключовий момент сюжету. Це дозволяє усвідомити роль композиції у передачі змісту та емоційно-сміслового навантаження твору.

Проєктна діяльність у навчанні композиції орієнтована на створення комплексних візуальних продуктів (плакати, ілюстрації, комікси, обкладинки книг, соціальна реклама), що поєднують знання з композиції, кольорознавства, типографіки та графічного дизайну. Здобувачі вищої освіти працюють у групах або індивідуально, проходячи всі етапи творчого процесу: від формування ідеї та аналізу цільової аудиторії до ескізування, реалізації та презентації результатів. Наприклад, у межах проєкту «Соціальний плакат» студенти створюють композиційне рішення на тему екології або здорового способу життя, добираючи візуальні образи, колористичні поєднання та шрифтові елементи відповідно до комунікативного меседжу. Такий підхід формує навички візуальної комунікації, проєктного мислення та відповідальності за художній результат.

Цифрові симулятори композиції дають змогу експериментувати з формою, кольором і ритмом у віртуальному середовищі. За допомогою графічних редакторів або спеціалізованих освітніх платформ здобувачі освіти можуть змінювати розміщення елементів, масштаб, контрастність і колористичне рішення без необхідності повного перероблення роботи. Це сприяє розвитку гнучкості мислення, вміння аналізувати альтернативні варіанти композиційного рішення та здійснювати усвідомлений вибір

найбільш виразного варіанту. Наприклад, під час вивчення теми «Баланс у композиції» студенти створюють кілька варіантів одного й того ж сюжету, змінюючи положення головного об'єкта та колірне тло, після чого порівнюють результати та обґрунтовують доцільність обраного рішення.

Метод візуальних карт у навчанні композиції передбачає створення візуальних схем, що відображають логічні зв'язки між елементами композиції, концептуальними ідеями та емоційними акцентами майбутнього твору. Здобувачі вищої освіти використовують графічні символи, кольорові маркери та стрілки для структурування задуму художнього проекту. Наприклад, перед створенням ілюстрації до літературного твору студенти складають візуальну карту, у якій визначають головних персонажів, ключові сцени, домінантні кольори та емоційно-смісловий настрій, що допомагає логічно вибудувати композицію і забезпечити цілісність візуального образу. Рефлексивно-аналітичний метод (art critique) реалізується у формі колективного аналізу композиційних рішень у роботах здобувачів вищої освіти. Під час обговорення визначаються композиційний центр, ритм, баланс, пропорційні співвідношення та засоби художньої виразності; формуються аргументовані оцінні судження та пропонуються альтернативні варіанти композиційних рішень. Наприклад, після завершення серії ілюстрацій студенти презентують власні роботи, а група у форматі «круглого столу» обговорює, які композиційні способи були використані та як вони впливають на сприйняття художнього твору.

Інтеграція цифрових технологій у навчання композиції у вищій школі сприяє формуванню навичок візуального проектування, розвитку креативного мислення та здатності до усвідомленого вибору художніх рішень. Поєднання сторібордингу, проектної діяльності, цифрових симуляторів і рефлексивних методів створює педагогічні умови для формування цілісної композиційно-професійної компетентності майбутніх фахівців у контексті трансформації сучасної мистецької освіти.

Висновки. Трансформація мистецької освіти в умовах цифрового середовища є закономірним процесом, що потребує науково обґрунтованої інтеграції традиційних і інноваційних методів навчання. Запропоновані методи викладання живопису, рисунка і композиції у вищій школі сприяють формуванню візуальної грамотності, розвитку креативного мислення, професійної мобільності та підвищенню мотивації здобувачів вищої освіти до художньо-творчої діяльності.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці методичних рекомендацій щодо впровадження цифрових технологій у мистецьку освіту та емпіричному вивченні їх впливу на результати професійної підготовки майбутніх фахівців мистецького профілю.

Література:

1. Піддубна О. М., Суханова Н. В., Дюкарев Т. М. Вплив цифрових технологій на сучасне мистецтво: від цифрових картин до інтерактивних інсталяцій. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2025. Вип. 88, т. 2. С. 109-115.
2. Кім О. О., Піддубна О. М., Корницька Л. А. Відродження стародавніх мистецьких технік у сучасному світі. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2025. Вип. 83, т. 2. С. 44-49.
3. Петухова Т. А., Луценко І. В., Піддубна О. М. Особливості розвитку олійного та акрилового живопису в контексті сучасного мистецтвознавства. Вісник науки та освіти. 2025. № 5 (35). С. 2657-2675.
4. Піддубна, О. М., Куниця, Г. В., Гаврош, О. І. Історія мистецтвознавства ХХІ століття: основні концепції та підходи до розвитку. Український мистецтвознавчий дискурс. 2025. № 4. С. 106-113.
5. Робоча програма навчальної дисципліни «Живопис». URL: <https://eportfolio.zu.edu.ua/media/WorkProgram/50/ztf0gvev.pdf> (дата звернення: 28.01.2026).
6. Робоча програма навчальної дисципліни «Рисунок». URL: <https://eportfolio.zu.edu.ua/media/WorkProgram/50/ztf0gvev.pdf> (дата звернення: 29.01.2026).
7. Робоча програма навчальної дисципліни «Композиція». URL: <https://eportfolio.zu.edu.ua/media/WorkProgram/50/ztf0gvev.pdf> (дата звернення: 29.01.2026).

References:

1. Piddubna O. M., Sukhanova N. V., Diukariev T. M. Vplyv tsyfrovyykh tekhnolohii na suchasne mystetstvo: vid tsyfrovyykh kartyn do interaktyvnykh instaliatsii. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. 2025. Vyp. 88, t. 2. S. 109-115.
2. Kim O. O., Piddubna O. M., Kornytska L. A. Vidrozhennia starodavnykh mystetskykh tekhnik u suchasnomu sviti. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. 2025. Vyp. 83, t. 2. S. 44-49.
3. Petukhova T. A., Lutsenko I. V., Piddubna O. M. Osoblyvosti rozvytku oliinoho ta akrylovoho zhyvopysu v konteksti suchasnoho mystetstvoznnavstva. Visnyk nauky ta osvity. 2025. № 5 (35). S. 2657-2675.
4. Piddubna, O. M., Kunytsia, H. V., Havrosh, O. I. Istoriia mystetstvoznnavstva KhKhI stolittia: osnovni kontseptsii ta pidkhody do rozvytku. Ukrainskyi mystetstvoznnavchyi dyskurs. 2025. № 4. S. 106-113.
5. Robocha prohrama navchalnoi dystsypliny «Zhyvopys». URL: <https://eportfolio.zu.edu.ua/media/WorkProgram/50/ztf0gvev.pdf> (data zvernennia: 28.01.2026).
6. Robocha prohrama navchalnoi dystsypliny «Rysunok». URL: <https://eportfolio.zu.edu.ua/media/WorkProgram/50/ztf0gvev.pdf> (data zvernennia: 29.01.2026).
7. Robocha prohrama navchalnoi dystsypliny «Kompozytsiia». URL: <https://eportfolio.zu.edu.ua/media/WorkProgram/50/ztf0gvev.pdf> (data zvernennia: 29.01.2026).